

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף קמג.

האם מותר להעביר מעל השולחן דברים דלהלן, או שיש לחוש למוקצה?

דברים שאינם ראויים למאכל בהמה כגון: עצמות קשים ¹ וקליפות		דברים שראויים למאכל בהמה כגון: פירורים פחות מכזית ותרמילי אפונה ועדשים	
לב"ש ²	אין מעבירים - כר' יהודה במוקצה	מעבירים - דאינם מוקצה וכר"ש ³	לסתמא דמתניתין
לב"ה	מעבירים - כר"ש במוקצה		

ספוג האם מותר לקנח בו? [תוד"ה ואם].

כשיש לו בית אחיזה	מותר לקנח בו	לר' יצחק מדנפירא לתנא קמא: מותר לחכמים: אסור ⁴	לר"י (וכך גירסתנו)
כשאין לו בית אחיזה	לת"ק (ר' יהודה ור"ש ⁵): אסור לחכמים: מותר ⁶	אסור לקנח בו	אסור לקנח בו ⁷

האם מותר לטלטל גרעיני התמרים אחר שאכלם בשבת? [תוד"ה שמואל].

ארמייתא - גרועים ומיועדים לבהמה	אליבא דר' יהודה מותר ⁸	אליבא דר"ש מותר
פרסייתא - טובים למאכל אדם	אסור ¹	מותר ²

¹ כן פירש"י, להעמיד את הרישא בדבר שאינו מאכל בהמה - ושבזה נחלקו. אכן התוס' (בד"ה עצמות) הקשו, דהרי בדבר שאינו ראוי למאכל בהמה - גם ר"ש מודה שאסור [וכדמוכח מהגמ' בסמוך שהעמידה את דין שער אפונים ועדשים כר"ש, ומשמע שדוקא משום שהם ראויים למאכל בהמה לכן התיר ר"ש לטלטלם, אבל אם לא - גם הוא היה מודה שאסור]. ולכן ס"ל לתוס' שמדובר כאן בעצמות רכים הראויים לכלב, וכן בקליפות רכות שראויים למאכל בהמה, רק שאליבא דר' יהודה דאית ליה מוקצה, גם אותם אסור לטלטל משום דהוי נולד - דקודם שבת הם היו ראויים למאכל אדם ואינם מוכנים לבהמה - ועתה הם נולדו להיות מוכנים לבהמה. (וע"ע בפני"י). [ואה"נ דגם שער עדשים ואפונים - אסור, וסתמא דמתניתין דלקמן היא כר"ש].

² במשנה שלנו הגירסא להיפך, אולם בגמ' אמר רב נחמן דאין לנו אלא ב"ש כר' יהודה ובי"ה כר"ש.
³ כך העמידה הגמ', ומבואר שאליבא דר' יהודה דאית ליה מוקצה, כיון שמאתמול לא היו מוכנים למאכל בהמה אסור.

⁴ הוא גורס במשנתנו: "וחכמים אומרים" בין כך ובין כך "אין מקנחים בו" וניטל בשבת וכו'. ולפי"ז חכמים באו לחלוק על ת"ק גם בהיתר ספוג שיש לו בית אחיזה. והקשו תוס' על שיטה זו, דהרי גם לר' יהודה מבואר בגמ' שאם יש לו בית אחיזה מותר - כיון שאינו סוחט.

⁵ הגם שבעלמא ס"ל לר"ש שדבר שאינו מתכוון מותר, הכא שאני דהוי פסיק רישיה דמודה ר"ש שאסור.

⁶ ספרים אלו גורסים במשנתנו: "וחכמים אומרים" בין כך ובין כך "מקנחים בו" וניטל בשבת וכו'.

⁷ דלא גורסים דברי חכמים כלל, ורק החילוק הוא בין אם יש לו בית אחיזה לבין אין לו.

⁸ דמיועדים הגרעינים מאתמול למאכל בהמה אגב "אמם". דהיינו אגב בשר התמר שהוא מיועד למאכל בהמה - גם הגרעין מיועד לזה.

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף קמג:

פירות דלהלן המיועדים לאכילה שיצאו מהם משקים, האם המשקים מותרים בשבת,
או שגזרו לאוסרם שלא יבוא לסחוט³?

לשמואל	בזיתים וענבים	בתותים ורמונים	בשאר פירות
לכו"ע אסור	לחכמים: אסור ולר' יהודה: מותר	לכו"ע מותר	
לרב	לחכמים: אסור ולר' יהודה: מותר		
לר' יוחנן	לחכמים: אסור - וכן הלכה ולר' יהודה: מותר	לחכמים: אסור ולר' יהודה: מותר - וכן הלכה ⁴	

חלב (שהוא אחד מהז' משקים) שיצא באופנים דלהלן, האם הוא מכשיר זרעים לקבל טומאה?

שיצא לרצון ⁵	חלב אשה	חלב בהמה
	הרי הוא מכשיר	
שיצא שלא לרצון	הרי הוא מכשיר	לחכמים: אינו מכשיר לר' עקיבא: הרי הוא מכשיר

¹ ובכל אופן אם מטלטל אותם בשינוי, כמו רבא שהיה מטלטל אותם אגב לקנא דמיא - מותר. (וכיון שלא היה יכול לטלטלם מאתמול התיירו באופן זה, הגם שלא התרנו עי"י ככר ותינוק אלא במת). - תוד"ה רבא.

² והגם ששמואל עצמו היה נוהג להחמיר ולטלטלם רק אגב ריפתא דוקא, אינו מטעם שסי"ל כר' יהודה, אלא מטעם שהיה מחמיר על עצמו משום שהיה אדם חשוב.

³ במשנה מבואר שפירות המיועדים למשקים - שיצאו מהם משקים מאליהם, אסורים לכו"ע - גזירה שמא יבוא לסחוט לכתחילה. אכן נחלקו במשנה ר' יהודה ורבנן מה הדין בפירות שהיו מיועדים לאכילה, ויצא מהם משקים, האם נאסרו המשקים, או כיון שאינם מיועדים לאכילה אין לחוש שמא יבוא לסחוט לכתחילה. ונחלקו האמוראים בגמ', במה להעמיד את מחלוקת ר' יהודה ורבנן, וכדלהלן?

⁴ כתבו התוס' (בד"ה הלכה), שהגם שלגבי ביצה שנולדה ביו"ט גזר ר' יוחנן משום משקין שזבו, ואילו כאן לא גזר אפי' בשאר פירות משום משקים שזבו מזיתים וענבים. מ"מ חמורה ביצה יותר שהיא עומדת להסחט מהתרגולת וגומע חיה, ודומה יותר לזיתים וענבים, מאשר שאר פירות שאין דרך לסוחטן כלל.

⁵ דהיינו שהאשה חלבה את עצמה או תינוק ינקה בשביל לשתות, או אפי' יצא מאליו והיא רוצה בכך. ושלא לרצון היינו שנטף מאליו ואינה רוצה בזה.